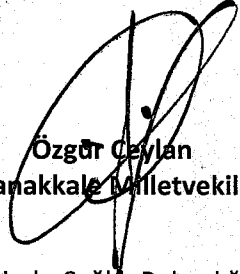

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Özgür Ceylan
Çanakkale Milletvekili

Cumhuriyet gazetesinde 15-18 Nisan 2018 tarihlerinde yer alan bir yazı dizisinde Sağlık Bakanlığı'nın 2011-2016 yılları arasında kanserden ölümlerin dünya ortalamasının üstünde olduğu Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinin yer aldığı Ergene Havzası, Kocaeli ve Antalya illerinde yürüttüğü kapsamlı bir halk sağlığı araştırmasından elde edilen sonuçlar açıklanmıştı. Araştırma ekibinde yer alan akademisyenlerden biri olan Bülent Şık tarafından kaleme alınan yazı dizisinde Araştırma'nın Sağlık Bakanlığı tarafından yürütüldüğü ve "Kocaeli, Antalya, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli illerinde Çevresel Faktörlerin ve Sağlık Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi Projesi" başlığını taşıdığı belirtiliyor. Basında yer alan haberlerde, yapılan araştırmanın amacı; çevresel ortamlardaki kanserojen madde kirliliğinin ne düzeyde olduğunun ve o bölgelerde yaşayan insanların soludukları hava, içtikleri su, yedikleri gıdalarla bünyelerine kansere neden olan kimyasal maddeleri alıp almadıklarını belirlemek şeklinde ifade edildi. Yine basında yer alan haberlerde, kanser vakalarında çevre kirliliğinin rolünü belirlemeye yönelik bu araştırmanın sonuçlarının kamuoyu ile paylaşılmadığı, bakanlığın yapılan araştırma sonuçlarını halktan gizlediği iddiaları yer aldı. Yazı dizisi ve basında çıkan haberler sonrasında Sağlık Bakanlığı'nın 17 Nisan 2018 tarihli şikâyet dilekçesi üzerine, "açıklanması yasaklanan gizli bilgileri temin etme, açıklanması yasak bilgileri açıklama ve göreve ilişkin sırrı açıklama" suçlarını işlediği ileri sürülerek Bülent Şık'a İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kamu davası açılmıştı. İlk duruşması 7 Şubat 2019 tarihinde görülen dava halen devam etmektedir. Ancak Sağlık Bakanlığı'nın şikâyeti üzerine açılan bu davanın yukarıda anılan suçlamalarla açılmış olması Sağlık Bakanlığı'nın yürütmüş olduğu kapsamlı halk sağlığı çalışmasının sonuçlarını toplumdan gizlediğini, bir sır olarak tuttuğunu teyit etmektedir. Buna ilişkin olarak;

1. Bahse konu bölgelerde yapılan araştırma çalışmaları Sağlık Bakanlığı tarafından mı yapılmıştır? Bu çalışma yapılırken ülkemizdeki üniversitelerden yardım alınmış mıdır? Üniversitelerden yardım alınmış ise bu üniversiteler hangileridir? Ve bu çalışma hangi tarihte tamamlanmıştır?
2. Dünya Sağlık Örgütü dünya genelinde kanserden ölümlerin oranını yüzde 16 olarak belirtiyor; ülkemizde kanserden ölüm oranı yüzde kaçtır? İller bakımından anlamlı artışlar var mıdır? Son 20 yıllık istatistiklere göre il bazında kanserden ölüm oranları nedir? Kocaeli Dilovası bölgesinde, Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne illerinde kanserden ölüm oranlarının yüksek olmasının nedenleri nelerdir?
3. Sağlık Bakanlığı'nın yaptığı veya yaptırdığı bu çalışma ile elde edilen sonuçlar hangi gerekçelerle kamuoyundan gizlenmiştir? Bakanlık tarafından yaptırdığı iddia olunan bu çalışmanın sonuçlarını kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyor musunuz?

4. Araştırmada hane bazında ve insanlar üzerinde hangi çalışmalar yürütülmüş ve yürütülen çalışmalardan hangi sonuçlar alınmıştır. Elde edilen sonuçlar hakkında bu insanlara bilgi verilmiş midir?

5. Araştırma farklı bilimsel ekiplerce yürütülen 16 farklı alt projeden oluşmaktadır. Bu alt projelerde hava, su, gıda, toprak, akarsu, akarsu dip çamuru, atık su, Marmara Körfezi'ndeki su canlıları ve deniz sularından alınan çeşitli örneklerde çeşitli analitik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar nelerdir? Bülent Şık'ın dâhil olduğu gıdalar ve sularla ilgili iki alt projede 1380 gıda ve 1440 su örneğinin çalışıldığı, gıdalarda 332 farklı pestisit kalıntısının araştırıldığı, hormonal sistem bozucu olarak nitelenen 106 pestisitinin tamamının analiz kapsamına alındığı belirtilmektedir. Çalışma sonucunda örneklerin %17'sinin gıda mevzuatına aykırı olduğu belirlenmiştir. Basında yer alan haberde, Kocaeli'nden alınan toplam 283 örneğin yüzde 38'inde, Antalya'dan alınan 572 örneğin yüzde 60'ında ve Ergene bölgesinden alınan 463 örneğin yüzde 14'ünde pestisit kalıntısı tespit edildiği. Gıdalarda en çok pestisit kalıntısı çıkan ilin Antalya olduğu vurgulanmaktadır. Antalya, Ergene ve Kocaeli'nde yapılan araştırmalarda hangi ürünlerde kanserojen maddelere rastlanmıştır? Rastlanan bu kanserojen madde kalıntıları hangileridir? Halk sağlığını tehdit eden bu duruma ilişkin olarak ne gibi önlemler alınmıştır?

6. Kocaeli, Antalya ve Ergene Havzası bölgelerinde yetiştirilen gıdaların ve su kaynaklarının çevresel kirleticilerle ne ölçüde kirlendiği ve bu kirleticilerin insan sağlığına etkileri bakanlığın yaptığı bu çalışmayla ortaya konmuş mudur? Araştırma çalışmasında Ergene Havzasında yer alan Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinin çeşitli yerleşim bölgelerinde Alüminyum, Arsenik, Kurşun gibi sağlığa zararlı kimyevi maddelerin su kaynaklarında ciddi kirliliğe neden olduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda kirliliğin yoğun olduğu bölgeler hangi bölgeler olarak tespit edilmiştir. Bu bölgelerde yaşayan insanların içme sularındaki zehirli kimyasal maddelerden zarar görmemeleri için hangi önlemler alınmıştır? Araştırma sahasında yaşayan yurttaşlarımız ve bu bölgelerde yetiştirilen tarım ürünlerinin ülke genelinde tüketiliyor oluşunu da göz önüne aldığınızda Sağlık Bakanlığı tarafından tespit edilen kanserojen madde kalıntılı ürünler ile ilgili ne gibi işlemler başlatmıştır? Yapılan araştırma çerçevesinde insan sağlığına zararlı etkileri en aza indirmek için nasıl bir acil eylem planı hazırlanmıştır?

7. Yapılan çalışma çerçevesinde gıdalarda ve sularda ağır metaller, polisiklik aromatik hidrokarbonlar (PAH) ve pestisitler gibi çevresel kirlilik parametrelerinin gıda ürünlerindeki ve sulardaki kalıntı düzeyleri hangi seviyelerde ölçümlenmiştir?

8. Sık sık çeşitli basın yayın organlarında AB ülkelerine ya da Rusya'ya ihracat için yola çıkarılan yaş sebze, meyve ve kuru bakliyat vb... ürünlerde yüksek oranda pestisitlere rastlandığı ifade edilerek ürünlerin hedef ülkelere girişine izin verilmemektedir. Bu ürünler imha mı edilmektedir? Yoksa yurt içinde mi tüketilmektedir? Pestisitler tarım ürünlerinin üretiminde kullanılan ancak insan ve çevre sağlığına zararlı kimyasal maddelerdir. Tarım ve Sağlık Bakanlıklarının halk sağlığını korumak amacıyla bu noktada yaptığı çalışmalar nelerdir? İhraç ürünleri ile yurt içi tüketime yönelik ürünlere farklı denetimler mi uygulanmaktadır?

9. Gıda ürünlerinde görülen kanserojen madde kalıntılarının kaynağı nedir? Özellikle sanayi atıkları ile kirlenen bölgelerde ne gibi tedbirler alınmıştır? Mevzuata uygun olmayan atık boşaltma işlemleri tespit edilmiş midir? Mevzuata uygun olmayan atık boşaltan sanayi kuruluşları hakkında ne gibi işlemler yapılmıştır?

10. Bir atık nehrine dönüşen Ergene Nehri Saroz körfezine boşalmaktadır. Araştırmada Saroz körfezindeki deniz sularında ve körfezdeki balıklarda ağır metal kalıntısı analizleri yapıldığı belirtiliyor. Kocaeli bölgesindeki sanayi faaliyetlerinin yol açtığı kirliliğin tespiti için İzmit körfezinde de benzeri bir çalışma yapılmış mıdır? Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar nelerdir?

19018

11. Kanserojen madde kalıntısı içeren ürünler piyasaya sürülmüş müdür? Eğer piyasada satışı yapılmış ise üretici firmalar hakkında herhangi bir cezai ya da adli işlem yapılmış mıdır? Bakanlığınızın yapmış olduğu araştırmaya göre kanserojen madde içeren ürünler ve üretici firmaları hangileridir?

12. Araştırma çalışmasında yapılan hava kalitesi ölçümleri, havadaki partiküllerde bulunan kanserojen kimyasalların tespiti araştırmasından çıkan sonuçlar nelerdir? Bu çalışma hava kirliliğinin yoğun olduğu Dilovası bölgesinde de yapılmış mıdır? Elde edilen sonuçlar nelerdir?

13. Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Kocaeli ve Antalya illerinde yapılan bu çalışmada gıda ve sularda araştırılan zehirli kimyasal maddelerin il bazında kıyaslaması yapılmış mıdır? Çalışmanın amacının kanser vakalarının sık görüldüğü Ergene havzası illeri olan Edirne, Kırklareli, Tekirdağ illeri ile Kocaeli ilindeki toprak, hava, su ve gıda örneklerinin analiz edilerek elde edilen sonuçların; Antalya ilinden alınan toprak, hava, su ve gıda örnekleri analiz sonuçları ile kıyaslanması ve böylece sanayi faaliyetlerine dayalı bir kirlenme olup olmadığının tespit edilmesi olduğu belirtiliyor. Bu konuda yapılan pestisit, ağır metal vb. gibi toksik kimyasal maddelerin analizlerinden elde edilen kıyaslamalı sonuçlar nelerdir? Benzer bir çalışma Çanakkale ili içinde yapılmış mıdır?

14. Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Hamzaoğlu, 2011 yılında yürütmekte olduğu "Kocaeli'nin Dilovası ve Kandıra İlçelerinde Yaşayan Gebelerden Doğan Bebeklerde Ağır Metal Maruziyeti ile Büyüme ve Gelişme Durumu" isimli projesinde elde ettiği verileri basın yoluyla kamuoyuna açıklamıştı. Sağlık Bakanlığı'nın yapmış olduğu söz konusu araştırma Prof. Dr. Hamzaoğlu'nun o dönem kamuoyuyla paylaştığı araştırma bulgularını destekler nitelikte midir? Prof. Dr. Hamzaoğlu hakkında o dönem üniversitesince başlatılan soruşturmanın sonucu ne olmuştur? Prof. Dr. Hamzaoğlu 2016 yılında hangi gerekçelerle KHK ile ihraç edilmiştir? Halkı bilgilendirmiş olmasının ihraç edilmesinde ki rolü nedir?

15. Ergene Havzası ve Kocaeli bölgelerindeki toprak, yeraltı ve yerüstü suları ve havanın temizlenmesi için hangi çalışmalar yapılmaktadır?